

Jätelainsäädännön uudet vaatimukset kiinteistöille

KIRA Kiertotalouden teematapaaminen 26.8.2021

Riitta Leinen

Ympäristöministeriö

26.8.2021

Jätesäädöspaketin lakimuutokset tulivat voimaan 19.7.2021

- Muutokset jätelakiin (714/2021), ympäristönsuojelulakiin (715/2021), kemikaalilakiin (716/2021), rikoslakiin (717/2021) sekä elintarvikelakiin (718/2021).
- Uudella lainsäädännöllä
 - pannaan täytäntöön EU-lainsäädäntöä (EU:n jätealan direktiivien muutokset, SUP-direktiivin eräitä muovituotteita koskevat tuotekiellot ja merkintävaatimukset, POP-asetusta täydentävät säännökset)
 - toteutetaan Sanna Marinin hallitusohjelman kirjauksia, joilla lisätään kierrätystä ja vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä
- Hallituksen esitys HE 40/2021 vp <https://finlex.fi/fi/esitykset/he/2021/20210040>
- Hankeikkuna <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM003:00/2019>

Lakeja täydentävien asetusten valmistelu

Valtioneuvoston asetukset

- jätteistä (uusitaan kokonaan)
- kaatopaikoista
- pakkauksista ja pakkausjätteistä (uusitaan kokonaan)
- paristoista ja akuista
- romuajoneuvoista
- sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta
- renkaista
- keräyspaperista
- juomapakkausten palautusjärjestelmästä
- ympäristönsuojelusta
- SOVAsta
- PCB-jätteestä
- SUP-tuotteista (uusi) 771/2021

Keskeiset säännökset

- Yhdyskunta- ja pakkausjätteen kierrätystavoitteet, rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistavoitteet
- Eri toimijoita koskevat erilliskeräysvelvoitteet
- Yksityiskohtaiset kirjanpito- ja tiedonantovelvoitteet
- Tuottajavastuun vähimmäisvaatimukset

Aikataulu

- 10 asetuserästä lausunnoilla 23.6. – 27.8.
- [Linkki](#) lausuntopalveluun
- voimaan syksyllä 2021

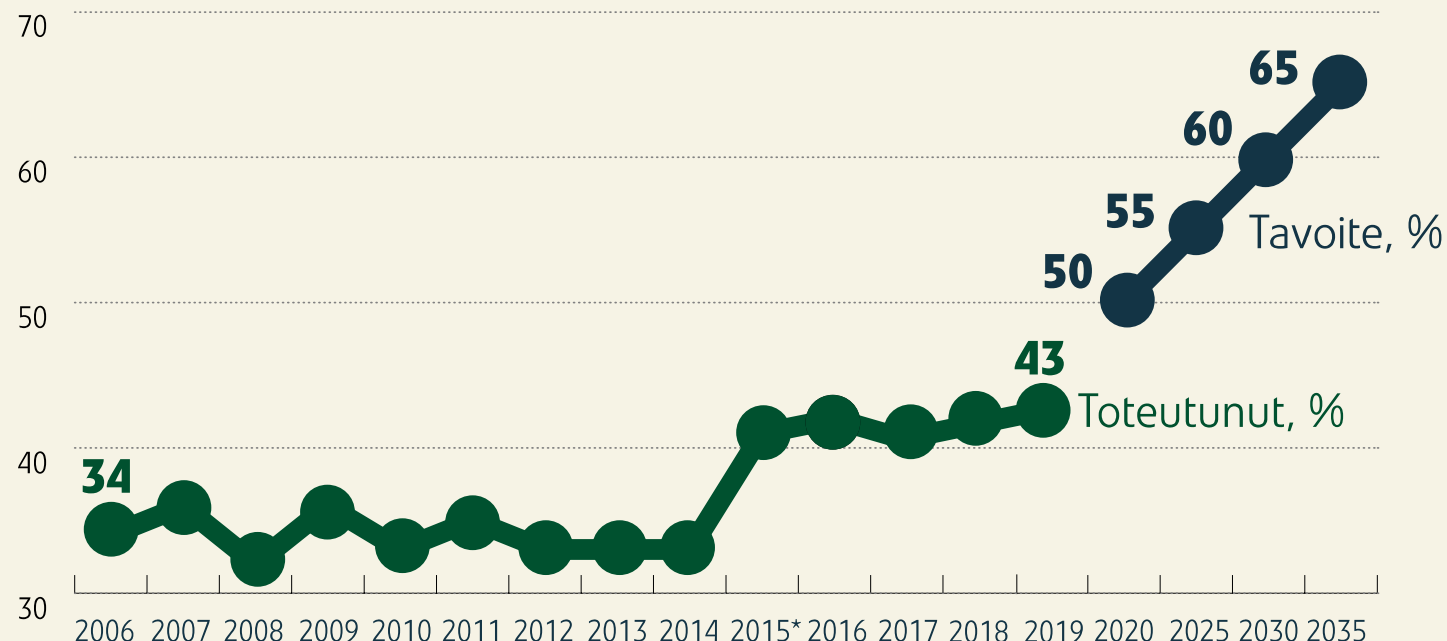

Tehokas erilliskeräys kierrätysasteen nostamiseksi

- Kaikilla toimijoilla velvollisuus lajitella ja kerätä erikseen lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet kierrätystä tai muuta hyödyntämistä varten.
- Kunnille, jätteen haltijoille ja pakkausten tuottajille nykyistä selvästi tiukemmat velvoitteet yhdyskunta-, pakkaus- ja rakennus- ja purkujätteiden erilliskeräykseen.
- Erilliskerättyä jätettä ei saa viedä kaatopaikalle eikä poltettavaksi.

Yhdyskuntajätteen kierrätysaste ja tavoitteet

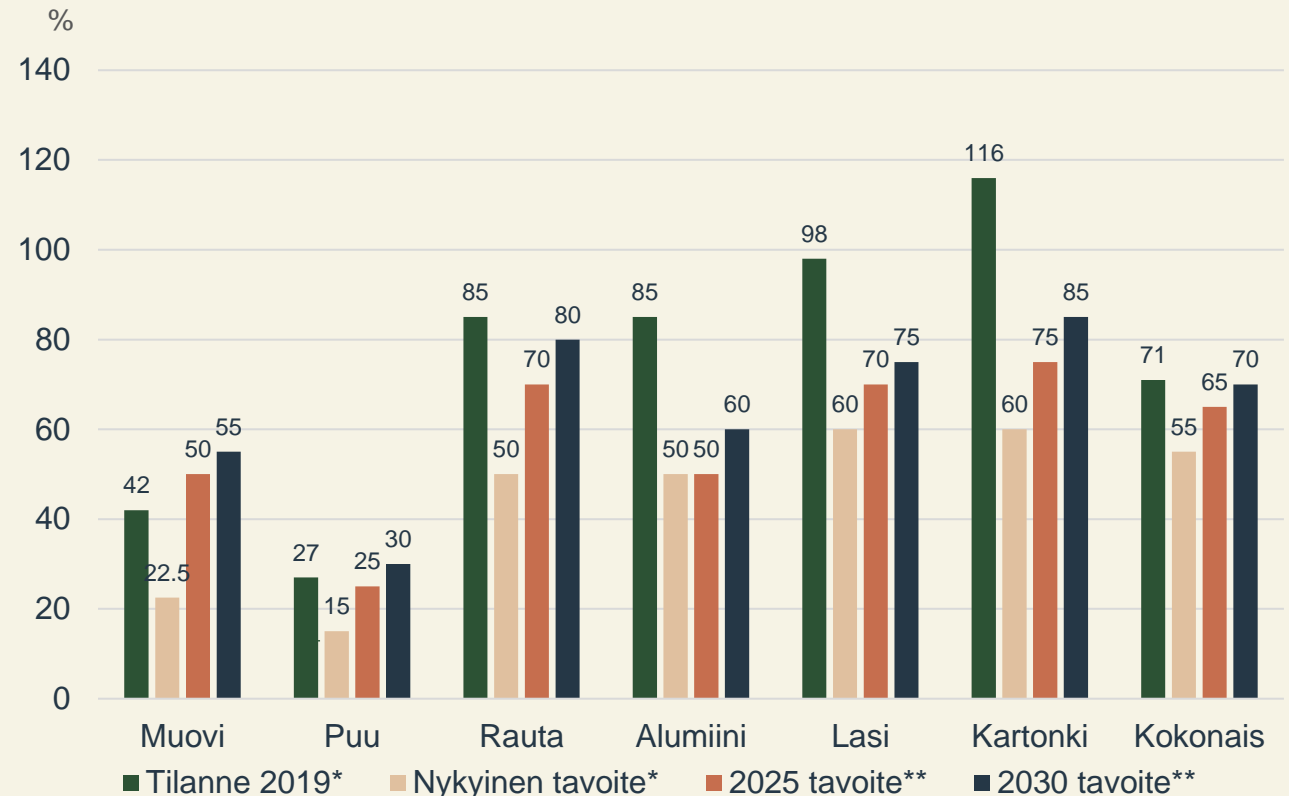
*Kuitupakkausten tilastointimenetelmään tehtiin muutos.

LÄHDE: TILASTOKESKUS JA VALTSU-SEURANTA

Toteutuma 2006-2019 perustuu vanhaan laskentamenetelmään. Tavoite vuodesta 2025 alkaen perustuu uuteen laskentamenetelmään.

Pakkausjätteen kierrätystavoitteet kiristyvät

- Pakkausjätteen kierrätystavoitteet osin melko helposti saavutettavissa – myös kiristyvät kierrätysasteen laskentasäännöt huomioon ottaen.
- Muovi- ja puupakkausten osalta tarvitaan merkittäviä lisätoimia.
- Kuluttajapakkaukset ovat myös yhdyskuntajätettä → niiden kierrätystä välttämätöntä lisätä merkittävästi (yli pakkausjätteen kierrätystavoitteen) yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteen saavuttamiseksi.

*Vanhat laskentasäännöt **Uudet laskentasäännöt

Yhdyskunta- ja pakkausjätteen erilliskeräyksen velvoitteet

- säädetään asetuksilla

- **Biojätteen** erilliskeräys alkaisi kaikissa taajamien vähintään viiden huoneiston kiinteistöissä viimeistään heinäkuussa 2022 ja **pienmetalli- ja pakkausjätteen** erilliskeräys heinäkuussa 2023.
 - Vastaavan tasoiset vaatimukset muille kuin asuinkiinteistöille heinäkuusta 2022.
- Lisäksi biojätteen erilliskeräys laajenisi yli 10 000 asukkaan taajamissa kaikille kiinteistöille viimeistään heinäkuussa 2024.
- Kunta voisi jätehuoltomääräyksillä laajentaa tai supistaa erilliskeräystä.
- **Tekstiilijätteen** alueellinen vastaanotto alkaisi viimeistään vuonna 2023.
- Pakkausjätteen (ml. muovi) alueellisia vastaanottopaikkoja vähintään 1000 kpl ja terminaaleja vähintään 60 kpl.

Kunnat järjestävät erilliskerättävien jätteiden kuljetuksen

- Kunta kilpailuttaa ja järjestää vastuulleen kuuluvien (asuminen, kuntapalvelut) erilliskerättävien jätteiden kuljetuksen kiinteistöiltä.
- Pakkausjätteiden keräys tehtävä yhteistoiminnassa pakkausten tuottajien kanssa: kunnat järjestävät, tuottajat korvaavat kustannuksia, korvaukset hyvitetään asukkaiden jätemaksuissa.
- Kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta luovuttava 2 v (pienmetalli- ja pakkausjäte) tai 2-3 v (biojäte) kuluttua lain voimaantulosta.

- Sekajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus säilyy kaksoisjärjestelmässä nykyiseen tapaan. Kuljetusten seuranta ja valvontaa tiukennetaan.
- Yritysten tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi täsmennettyjä vaatimuksia kunnan kuljetushankintojen kilpailutuksille: markkinakartoitus hankintojen suunniteltaessa, kilpailutusten jakaminen osiin.

Rakennus- ja purkujätteen hyödyntäminen ja erilliskeräyksen velvoitteet

- säädetään jäteasetuksella

- Rakennushankkeeseen ryhtyvän huolehtimisvelvollisuudet tiukentuisivat: rakennusosien uudelleenkäyttö, R&P-jätteen valmistelu uudelleenkäyttöön ja kierrätys
- Materiaalina hyödyntämistä koskeva tavoite 70 % (pl. maa- ja kiviainesjäte, 2020→) säilyisi toistaiseksi ennallaan.
 - Toteutuma Suomessa ollut noin 50-60 %
- Jätteen haltijan erilliskeräysvelvollisuudet tiukentuisivat, uusina jätelajeina asfaltti, bitumi ja kattuhuopa, mineraalivillaeriste
 - Yhteiskeräys ja keskitetty lajittelu mahdollista jätelain 15 §:ssä säädetyn edellytyksin

Jätevirtojen tehokkaampi seuranta ja jätealan digitalisaatio

- Toiminnanharjoittajien kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuuksiin tiukennuksia.
- Vaarallisten ja eräiden muiden jätteiden (ml. uutena POP-jätteet) kulun seurantaan sähköiset siirtoasiakirjat.
 - Myöhemmin säädetään velvollisuudesta toimittaa siirtoasiakirjan tiedot siirtoasiakirjarekisteriin (2022).
- Jätealan tietojärjestelmiä uudistetaan vastaamaan tietotarpeisiin.

Kiitos

Riitta Leinen

puh. 0295250162

riitta.leinen@ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

